

כניסת השבת - ירושלים 7:04

עלון לפרשת השבוע

צאת השבת - ירושלים 8:19 ר"ת 9:01

פרשת פנחס - ימי בין המצרים (תשפ"ד)**פנחס בא להרבות שלום בעולם**

"לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום", (כה, יב). הרמב"ן כאן כתב, שהודיע הקב"ה למשה שישלם שכר טוב לפנחס על קנאותו אשר קנא לאלוקיו, ועל הצדקה שעשה עם ישראל שכיפר עליהם ולא מתו כולם במגפה. וצוהו שיודיע לבני ישראל שהוא כהן לעולם. וזה טעם "לכן אמור", שיגיד את זה לישראל. האור החיים הק' ציין לילקוט (רמז תשע"א), שאמרו, פנחס הוא אליהו, שהוא עתיד לבשר הגאולה לבני ישראל בגלות האחרון, וזכה למעלה זו להשיב לב בנים על אבות, בקנאו את קנאתי. הרי קנאת ה' מרבה שלום בעולם, וכמו שאמרו במשנה (עדייות פ"ח מ"ז), אין אליהו בא אלא להרבות שלום בעולם, והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם. וכתב הרמב"ם בפירוש המשנה שם, שבאומרו לעשות שלום בעולם, הכוונה לסילוק השנאות שבין בני אדם. והמהרש"א הוסיף שגם הקפידות שיש לפעמים לאב על בנו שנשא אשה שאינה הוגנת לו, ישיב לב אבות, או הבן שיש לו לב על אביו, הרי אליהו יעשה שלום ביניהם.

אליהו שנמצא בכל ברית שכר הוא או עונש?

"תחת אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל", (כה, יג). אמרו חז"ל "פנחס זה אליהו", וכן מצינו בפרקי דר"א "נגלה לו הקב"ה אמר לו, מה לך פה אליהו? קנא קנאתי, אמר לו, לעולם אתה מקנא, קנאת בשטים על גילוי עריות, שנאמר "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן", וכאן קנאת, חייך שאין עושין ברית מילה עד שאתה רואה בעיניך. מכאן התקינו חכמים לעשות כסא אחד מכובד למלאך הברית, שנקרא "אליהו ז"ל מלאך הברית". היו שדרשו זאת כשכר לפנחס, שזכה להיות נוכח במעמד הברית בתורת שכר על קנאותו. אולם בפרישה (יורה דעה סימן רסה אות כה) כתב (מובא ב"כמוצא שלל רב") שיש דורשים לגנאי, כאילו אמר לו ה' יתברך "אתה מוציא לעז על בני שאין מקיימין הברית, בעיניך תראה שמקיימין אותה. אבל ה"פרישה" מעיר שקשה לומר שאלוהו הוציא דיבה, וגם שאם כן מי יכריח את אליהו לבוא ולראות בקיום הברית? החיד"א בספר "מראית העין" מביא בשם מהר"י צמח שהעונש הוא משום שבזמן שאלוהו שולח ניצוץ שלו בכל ברית מילה שיש בישראל, אינו יכול להיות במתיבתא דרקיעא, ומאבד באותו זמן את החידושים הנאמרים במתיבתא דרקיעא.

קורח ועדתו עתידים לעלות מהשואל

"ותפתח הארץ את פיה", (כו, י). אור החיים הקדוש תמה, אחר שהדברים כבר כתובין בפרשת קורח מדוע חזר עליהם כאן? אלא

רצה לומר שהסיבה לבליעת קורח ואכילת האש מאתיים וחמישים איש, הם דתן ואבירם שהם היו הסיבה למאורע מתחילה ועד סוף. הא למדת שהגם שנקהלו היהודים על משה ועל אהרן, היו חוזרים בהם, אם לא היו שני הרשעים. וזה לך האות, כי האיש משה לא היה משתדל לרצות אלא להם, דכתיב (לעיל טז, יב) "וישלח משה לקרא לדתן וגו', וכתוב (שם, כה) "וילך משה אל דתן וגו', שהרגיש שבהם הדבר תלוי. מעתה נפשות כל המתים תלויים בשני הרשעים ההם, ויש בזה לימוד זכות על קורח ועל המאתיים וחמישים איש.

ולפי זה דאמרו בסנהדרין (קח). "עדת קרח אין להם חלק לעולם הבא", כוונתם לדתן ואבירם, לפי שהם גרמו לכל העדה הזו, והם אלו שהחטיאו את הרבים. ועל קרח ושאר העדה עליהם אומר הכתוב (ש"א ב, ו) "מוריד שואל ויעל", שעתידיים לעלות ויש להם חלק לעולם הבא.

מדוע קורין "יששכר" בשי"ן אחת?

"לישוב משפחת הישבי", (כו, כד). החזקוני כתב כי "יוב" הוא שמו, ונקרא "ישוב" לפי שנתוספה לו שי"ן אחת משני שיניו שבשם אביו [יששכר], ולכך אינה נקראת [שי"ן אחת] בשם אביו [וקוראין ישכר]. עד כאן לשונו. ולא פירש הטעם למה נתוספה לו שי"ן אחת משני שיניו שבשם אביו. אך מצאתי כתוב שאביו יששכר קרא בתחילה את שמו "יוב", ואחר כך היה מתרעם על אביו על שקרא שמו בשם עבודה זרה, כי "יוב" היה שם עבודה זרה בימיהם. והשיב לו אביו - יששכר, הנה שי"ן היתירה בשמי אוסיף על שמך, וקרא שמו "ישוב".

שם אשת לוי - "אותה"

"ושם אשת עמרם יוכבד בת לוי אשר ילדה אותה ללוי במצרים", (כו, נט). בצעירותו שמע רבי זלמעלע מוילנא מחכם אחד ביאור על פסוק זה שבו לא נזכר מי ילדה את יוכבד. הביא אותו חכם ממדרש (המובא בדעת דקנים מבעלי התוספות כאן) שבו נאמר ששם אשת לוי היתה "אותה" זהו שאמר הכתוב "ושם אשת עמרם יוכבד בת לוי אשר ילדה אותה", היינו, אשת לוי אשר זה שמה "ללוי במצרים".

קצת הלכות בין המצרים

הימים שבין י"ז בתמוז לט' באב נקראים "בין המצרים", שמי"ז בתמוז התחיל החורבן, ובט' באב חרב הבית בראשונה ובשניה, וגם בימים אלו גזרו גזירות קשות על ישראל. ולכן יש לנהוג מקצת דיני אבילות בימים שביניהם לזכר החורבן. אין נושאים נשים (מלבד

להחזיר גרושתו). **אסור לעשות ריקודין ומחולות, אין לנגן או לשמוע כלי שיר** (ואפי' בסעודת מצוה) ואפי' מטייף וכדומה, ולשורר בפה שירי התלהבות לעבודת הבורא יתברך, אין קפידא.

אסור להסתפר, וכן אסור לספר ילדים קטנים (צפרניים מותר עד שבוע שחל בו).

יש להיזהר מלברך שהחיינו על פרי חדש או בגד חדש או כלי חדש, לפי שהם ימי פורענות ואין לומר בהם "הגיענו לזמן הזה". (ברכת "הטוב והמטיב" מברכים), בשבת ור"ח אין להחמיר בפרי חדש. ויש נוהגים להימנע אף בשבתות עפ"י הסוד.

כלים שאינם חשובים שאין מברכים עליהם שהחיינו כמו חלוק, נעליים, גרביים וכיו"ב, מותר לקנותם עד ר"ח אב. וכן כלים שמברך עליהם "הטוב והמטיב" כגון מכונת כביסה או מזגן רשאי לקנותם כנ"ל.

צריך להיזהר שלא להכות התלמידים או הילדים דשולט אז קטב מררי, וכמו שמובא מעשה נורא בר' אבהו שראה לאחד שרצה להכות לחבירו במקל ורדף אחריו ר' אבהו למונעו, ושאלו הרי איני מכה אלא מכה קלה, והשיבו שמאחריו עומד שד ובידו אגרוף של ברזל ואם יכנו במקל אזי יכנו גם השד מכת מוות.

וכן יש להימנע ללכת למקום סכנה או להתרחץ בנהרות דהעת מסוגל לרעה. וכן מובא בארחות רבינו (ח"ב) בשם מרן הקה"י זצ"ל, וכן פסק מרן הגריש"א זצ"ל, וכן הוא ב"הלכות חג בחג".

ליל י"ח בתמוז: כבר מהלילה מתחילים הלכות ימי בין המצרים, ואע"פ שהצום מתחיל רק ממחר בעלות השחר.

חמשה דברים אירעו לאבותינו ביי"ז בתמוז:

(א) נשברו הלוחות הראשונים.

(ב) בוטל התמיד. (ג) הובקעה החומה.

(ד) אפוסטמוס הרשע שרף ספר תורה בפרהסיא.

(ה) הועמד צלם בהיכל.

שלוש הפטרות שבתות ימי "בין המצרים" מכונות "לתלתא דפורענותא" ואחריהן "שבעה דנחמתא". וראוי להתחזק בימים אלו בלימוד מסכת בבא בתרא ב"דף היומי" שלפי הזהרה הק' (ח"ג קצ"ד) מכון נגד בית השלישי שיבנה במהרה בימינו אמן.

כיצד מתפללין?

סיפר הגה"צ רבי חיים חייקין זצ"ל (מובא ב"איש לרעהו"), פעם בא אחד לפני ה"חפץ חיים" וביקש מהח"ח שיתפלל בעדו שיוושע. שאל אותו הח"ח "האם אתה התפללת כבר בעצמך להשי"ת שיושיע אותך?" והשיב שהתפלל כבר ועדיין לא נענה. אמר לו הח"ח: "לך והבא את ספר התהלים שלך ואראה האם התפללת כהוגן". הלך והביא את ספר התהלים שלו. פתח אותו הח"ח והביט על דפי התהלים, אחת הנה ואחת הנה, והביע את

תמיהתו: "הרי דפי התהלים שלך הם נאים וחלקים בלי סימנים של דמעות, האם לזו תקרא תפילה כהוגן? המתן ואראה לך את ספר התהלים של אמי ע"ה, אשר בו התפללה ושפכה הרבה דמעות שנשרו והרטיבו את ספר התהלים שלה, כך צריך להתפלל".

רבינו בעל "אור החיים" הק'

יום ראשון ט"ו תמוז - שמי ירושלים יוארו באור מיוחד, אורו של "אור החיים" הק', יום ההילולא של רבינו חיים ב"ר משה בן עטר זצ"ל זי"ע, בעל החיבור הקדוש "אור החיים" על התורה ועוד ספרים.

בספרים הקדושים מובא שנשמתו של אור החיים הק' שעלתה לגנזי מרומים לפני 281 שנים בט"ו בתמוז תק"ג, היא ניצוץ נשמתו של משה רבינו והתנא האלקי רשב"י (שיום ההילולא שלהם תמיד חל באותו יום בשבוע). ולכן כל החוגים והעדות מרגישים שייכות וחיבור מיוחד לפירושו על התורה, ולציונו הקדוש הנמצא בהר הזיתים למול רצפת העזרה שבהר הבית. והמוני בית ישראל באים להתפלל על ציונו לישועה ולברכה, לדיוגים ולכל הענינים הנצרכים, ולעורר רחמי שמים על ישראל בכלל ועל כל אחד בפרט.

החיבור על התורה הוא כל כולו שירה והלל על חשיבות התורה ולומדיה. ואלו דבריו הידועים בפי כל בפירושו בפ' כי תבא (כו, יא), "אילו היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם". זו היא בקשתו וצוואתו לכל יהודי באשר הוא, להרגיש את מתיקות ועריבות התורה ושאין בלתה. "ואשרי נפש אדם שתגיע לגדר מופלג כזה".

צום י"ז בתמוז - חל ביום שלישי

תחילת הצום בעלות השחר 4:25.

סיום הצום לקולא 8:01 ויש נוהגים 8:11.

"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה" (תענית ל:)

לרפואת ר' יחיאל מיכל בן מרים גיטל	לרפואת מרים רבקה בת יעל
לרפואת שמריהו בן יונה	לרפואת אביבה בת אסתר
לרפואת יהונתן אלכסנדר בן רחממה מלכה	לרפואת מצדה בת רחל
לרפואת משה חי בן שמחה	לרפואת רחל בת עליה
לרפואת שמואל בן רבקה	לרפואת רחל שרה בת דבורה
לרפואת פנחס בן רבקה	לרפואת רחל בת זוהרה
לרפואת אסתר טובה בת דבורה	לרפואת עליזה בת מרים
לרפואת מרגלית חנה בת אסתר שרה	לרפואת ברינדל שרה בת ריצל צביה

לע"נ הרב דוד יו"ט בן הרב יחיאל מיכל זצ"ל
לע"נ הרב חיים הרצל בן חנה צירל זצ"ל
לע"נ הרב שמואל בן ר' שמעון זצ"ל
לע"נ ר' מאיר דוד ב"ר כלב פייבל ז"ל
לע"נ הרב עמרם בן שמחה זצ"ל
לע"נ הרב חנן דוד ב"ר יצחק ז"ל
לע"נ ר' דוד יצחק ב"ר יעקב ז"ל
לע"נ אסתר בת מסעודה ע"ה
לע"נ חנה בת עיישה ע"ה
לע"נ אהרן בן ר' צבי ע"ה
לע"נ מרים בת כוכבה ע"ה
לע"נ זמירה בת פרה ע"ה

לעילוי נשמת

האי גברא יקירא רודף צדקה וחסד
הרב **אברהם משה** בן הר"ר **יוסף** זצ"ל
נלב"ע בפתע פתאום
ביום י' **בתמוז תשפ"ג**
זכה ונטמן בירושלים עי"ה ק בהר הזיתים
מול רצפת העזרה מקום הקדוש והמקדש
שלשם היה קשור בכל לבו ונפשו
ת.נ.צ.ב.ה.

אין לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה
הנצחיות הארות והערות בטלפון 0527614526

דפוס השושנים 02-5327402